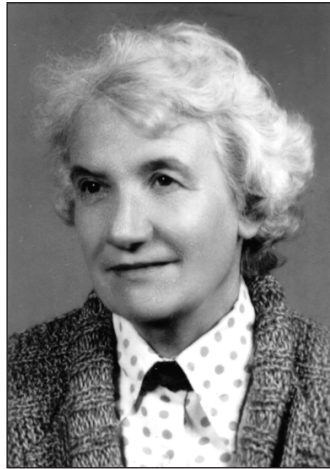

WSPOMNIENIA

Prof. dr hab. Salomea Anna Jelinowska (1924–2022)

Pani prof. dr hab. Salomea Anna Jelinowska urodziła się 27 czerwca 1924 r. w Warszawie. Jej rodzice byli nauczycielami. Do szkoły podstawowej i średniej uczęszczała w Grodnie, ostatnie lata nauki przypadły na tragiczne czasy okupacji sowieckiej, a następnie niemieckiej.

W lutym 1942 roku pani Anna Jelinowska została zaprzysiężona w Armii Krajowej. Działała w konspiracji pod pseudonimem „Prawda”, przekazując informacje, do których miała dostęp z racji pracy w urzędzie miasta. W 1944 roku otrzymała rozkaz opuszczenia Grodna i wyjechała razem z matką do Warszawy. W czasie powstania warszawskiego od pierwszych dni września pracowała w szpitalu sióstr zmartwychwstanek. Po powstaniu, wraz z matką, została umieszczona w obozie przejściowym w Pruszkowie, potem przewieziona do obozu pod Hamburgiem, następnie do Ravensbrück.

Pani Anna Jelinowska w roku 1949 ukończyła studia na Wydziale Rolnym Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu, uzyskując stopień magistra inżyniera. Pracę zawodową rozpoczęła w 1947, odbywając roczną praktykę w Stacji Hodowli Buraka Cukrowego PZHR w Pustkowie k. Wrocławia. Od 1 kwietnia 1949 roku została zatrudniona na stanowisku asystenta w Dziale Paszowisk PINGW w Czechnicy koło Wrocławia, przekształconym następnie w Dział Doświadczalnictwa Roślinnego IUNG. W latach 1953–1955 pełniła obowiązki jego kierownika. Po likwidacji placówki IUNG w Czechnicy pani Anna Jelinowska została przeniesiona do Działu Uprawy Roli i Płodozmianów IUNG we Wrocławiu na stanowisko starszego asystenta. W 1958 roku została skierowana do IUNG w Pu-

ławach. Początkowo pracowała, na stanowisku adiunkta, w Zakładzie Terenów Urzeźbionych, a następnie w pracowni Roślin Pastewnych, którą kierowała w latach 1962–1970. W 1970 roku, po przeniesieniu Zakładu Uprawy Roślin Pastewnych IUNG z Baborówka do Puław, objęła jego kierownictwo, które sprawowała do 1989 r.

W kwietniu w 1958 r. obroniła pracę doktorską na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu (promotor prof. dr hab. Bolesław Świętochowski), a roku 1967 w wyniku postępowania habilitacyjnego przeprowadzonego przez Radę Naukową IUNG w Puławach uzyskała stopień doktora habilitowanego. W roku 1975 uzyskała tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, a w roku 1986 profesora zwyczajnego nauk rolniczych.

Działalność naukowa p. prof. Anny Jelinowskiej obejmowała zagadnienia przyrodniczych podstaw organizacji polowej produkcji pasz w gospodarstwie, nasiennictwa roślin motylkowatych drobnonasiennych – głównie lucerny, uprawy i użytkowania lucerny na paszę, uprawy roślin motylkowatych w mieszankach z trawami, wpływu zabiegów agrotechnicznych na wartość żywieniową pasz roślinnych, jak również doboru i agrotechniki międzyplonów ozimych.

Pani Profesor była członkiem wielu rad naukowych – IUNG Puławy (1968–1990), Instytutu Zootechniki w Balicach (1971–1995), Instytutu Genetyki Roślin PAN w Poznaniu (1985–1999), Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupii Wielkiej (1975–1990), a także przewodniczącą Zespołu (przekształconego w komisję) Roślin Motylkowatych i Traw COBORU. W latach 1972–1980 była członkiem Rady Naukowej przy

Ministrze Rolnictwa, w której przewodniczyła Komisji Roślin Pastewnych i Użytków Zielonych. Była także członkiem Rady Hodowlano-Nasiennej Zjednoczenia Hodowli Roślin i Nasiennictwa, a w latach 1969–1979 kierowała pracami Sekcji Nasiennej. W Komitecie Hodowli i Uprawy V Wydziału PAN kierowała pracami Zespołu Hodowli i Uprawy Lucerny, a po zmianie struktury Komitetów była członkiem Komitetu Uprawy Roślin.

W latach 1970–1984 wchodziła w skład 4-osobowego Sekretariatu, który kierował pracami powstałej w 1970 r. grupy roboczej *Medicago sativa* w ramach międzynarodowego Stowarzyszenia Eucarpia. W ramach jego prac uczestniczyła w corocznych spotkaniach grupy roboczej w różnych krajach i współpracowała z naukowcami z tej dziedziny z Europy i Stanów Zjednoczonych.

W 1991 roku została wybrana na członka Komitetu Badań Naukowych, w latach 1991–1994 przewodniczyła Zespołowi Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, a w latach 1994–1997 była członkiem tego Zespołu.

W roku 1955 uczestniczyła w miesięcznym grupowym pobycie studyjnym w placówkach naukowych ZSRR (Moskwa, Leningrad, Erewań, Tibilisi). W 1964 roku odbyła 6-miesięczny staż naukowy w Stacji Hodowli Roślin Pastewnych INRA w Lusignan (Francja), którego efektem było nawiązanie stałej współpracy między tą placówką a Zakładem Uprawy Roślin Pastewnych IUNG. Pani Profesor aktywnie uczestniczyła w wielu kongresach i sympozjach naukowych w Polsce i za granicą, między innymi we Francji, Czechosłowacji, Związku Radzieckim, Finlandii, NRD, Jugosławii, Włoszech i na Węgrzech.

Pani prof. Jelinowska była autorem lub współautorem ponad 220 publikacji, w tym ponad 120 prac naukowych,

5 książek oraz 4 rozdziałów w podręcznikach, 65 prac popularnych i popularnonaukowych oraz 32 instrukcji upowszechnieniowych. Aktywnie uczestniczyła w pracach wielu towarzystw naukowych i komitetów redakcyjnych oraz komitetów naukowych konferencji. Za pracę naukową została uhonorowana wieloma nagrodami, medalami oraz odznaczeniami państwowymi i resortowymi, między innymi Medalem 10-lecia i 40-lecia PRL, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a także odznaką „Zasłużony Pracownik Rolnictwa”. Była członkiem zespołów nagradzanych Zespołową Nagrodą Ministra Rolnictwa, I stopnia w 1975 r. i II stopnia w 1978 r.

Pani Profesor przywiązywała dużą wagę do rozwoju Zakładu, którym kierowała, oraz kształcenia kadry naukowej, czego wyrazem było promotorstwo sześciu prac doktorskich. W uznaniu dla osiągnięć Pani Profesor powierzono jej ocenę dorobku naukowego i organizacyjnego w 8 postępowaniach o tytuł naukowy profesora nauk rolniczych, wzięła też udział w 16 postępowaniach w przewodach habilitacyjnych oraz była recenzentem 20 prac doktorskich.

Związek Pani Profesor z IUNG trwał formalnie do Jej przejścia na emeryturę w 1992 roku, ale do ostatnich dni życia interesowała się działalnością Instytutu. Pani profesor zmarła 25 sierpnia 2022 roku. Została pochowana w Puławach, na cmentarzu parafialnym przy ul. Piaskowej.

prof. dr hab. Jerzy Książak
Puławy, 25.10.2022 r.

